I
МАНДРІВКА, БАБКА Й ЦИБУЛЬКА

Про той день я думаю дуже часто, хоча відтоді вже минув понад рік. Але, мабуть, важко було б не думати: адже, насправді, саме того дня моє життя змінилося до невпізнання. Мені щойно виповнилося одинадцять, і я далеко не все розумів. То був дуже важливий день, я так довго на нього чекав, добрячих кілька місяців. Перший день моїх канікул з мамою, яка обіцяла мені це ще на Різдво. Певне, вам здається, що в цьому немає нічого дивного, і що це цілком звичайна річ: їхати на канікули з мамою, особливо, коли ти ще малий. Та для мене то була неабияка подія. Раніше мама ніколи не знаходила часу на спільний відпочинок, бо вона дуже багато працювала, майже постійно. Навіть удома без перерви сиділа за комп'ютером. Іноді я на неї через це сердився, але хіба що зрідка, бо розумів, що вона працює так багато, щоб нам жилося добре, і що мама робить це й для мене: щоб я мав різні речі й міг ходити до хорошої школи. Щоб у нас була велика квартира й класний автомобіль. Усе залежало лише від неї, бо ми жили тільки удвох. Я ніколи не знав свого тата, не бачив навіть жодної його

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

фотографії, а мама розповідала про нього неохоче, хоч я й не раз намагався її розпитувати. Мої товариші мали татів, щоправда, рідко бачили їх удома, бо переважно батьки були розлучені. Та все ж вони знали і їх, і щось про них самих, наприклад, якого ці тати зросту чи як їх звуть. А я не знав нічогісінько, хоча, якщо я вже є, то мушу мати якогось тата. Мама дратувалася, коли я починав її розпитувати, тож, зрештою, я перестав це робити. Мама лише сказала, що тато мав темне волосся, таке, як у мене, і що я на нього схожий, бо він так само, як причепиться до чогось, то вже не міг відчепитися. Спершу, коли вона мені про це розповідала, мені здавалося, що мій тато – це така собі Людина-Павук, яка може причепитися до стелі чи стіни, бо я тоді був зовсім малим, та потім збагнув, що йдеться про щось інше… Але, здається, я відволікся. У цьому моя проблема: коли я починаю про щось розповідати, то мені відразу спадають на думку нові й нові речі, і замість говорити про щось одне, я розказую про мільйон інших речей.

Той день почався саме так, як і мав початися. Мама розбудила мене о сьомій ранку, сонце сяяло, і на небі не було жодної хмаринки. У передпокої стояли наші речі: сіра мамина валіза на коліщатах, моя синя, плетений кошик із кришкою, що закривалася на маленький шкіряний ремінець, два пакети зі змінним взуттям, коробка з ігровою приставкою, наплічник з лептопом і ще якісь пакунки. Про них я докладно не розповідатиму, бо це зовсім не важливо: така собі купа мотлоху, яку беруть із собою, їдучи на двотижневий відпочинок у будиночку біля озера. Та я пам'ятаю цю купу багажу, зовсім так,

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

неначе в голові відбилася її фотографія, і якби вмів малювати, то намалював би її за п'ять хвилин, ну, може, за сім. Ми поснідали, мама випила каву з молоком і запитала:

– Готовий?

А я був готовий, як ще ніколи в житті. Ми винесли наші речі до ліфта, мама обернула ключ у замку й двічі смикнула за клямку, аби переконатися, що двері справді зачинені. Вона завжди так робила. Тоді ми спустилися ліфтом у гараж і поскладали наші торби в багажнику срібного маминого «Ауді». Усе помістилося.

Того недільного ранку вулиці Варшави були майже порожніми, бо люди ще або спали, або вже пороз'їжджалися у відпустки. Пані із GPS-у, почепленого над лобовим склом машини, час від часу озивалася лагідним штучним голосом: «Сто метрів прямо, зверни ліворуч, поверни праворуч, триста метрів прямо». Мама відповідала їй, бо моя мама завжди розмовляла із GPS-ом, і, взагалі, коли вона веде машину, то постійно з кимсь балакає – якщо не із GPS-ом, то з іншими водіями чи перехожими, хоч вони й не могли її почути. Мені це дуже подобається, бо мама часто каже різні кумедні речі, хіба що вона роздратована чи сердита. Тоді вона мовчить або лається під носом, не дуже голосно, щоб я не почув, але ж я…

Ну, звісно, здається я знову відхилився від теми. Отже, той день.

Я сидів собі ззаду, пристебнутий паском. У мене була пачка горіхових чипсів, я закачав на айфон дві нові гри, на носа натяг темні окуляри, і почувався класно,

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

як ніколи. За вікном пробігали дерева, пані у GPS-і говорила, мама їй кумедно відповідала. «Ауді» була нова й гарно пахла. Мама купила машину в кредит. У ній були бірюзові сидіння й срібна панель приладів із круглими циферблатами й блакитними діодами. Ми виїхали з Варшави на ґданську дорогу, я це добре пам'ятаю, бо мама сказала: «Ми на ґданській дорозі». На шосе досі було порожньо, тож мама їхала швидко. Я відкрив чипси й подумав собі про ігри на айфоні, але поки в них не грав, бо шкода було занадто швидко їх пройти. Ще я думав про свої темні окуляри, бо то були мої перші дорослі темні окуляри, ну, і, звісно, про ці два тижні канікул з мамою у будиночку над озером. Я не помітив, що сталося, бо за кілька секунд до того вирішив таки трішки, трішечки пограти, аби зорієнтуватися, про що йдеться в цих нових іграх. Дивився я не на дорогу, а на екран айфона. Мама спитала:

– Не теліпає тобою?

Коли я був дуже малим, то мені в машині часто робилося недобре, і тоді я скаржився мамі, що мною теліпає. Але то було страшенно давно, чи не чотири роки тому. І мене зовсім тепер не заколисує в машині.

– Ні, ти що! – відповів я, не відриваючись від айфона.

– Ти ж дивись, як тобі стане зле, то скажи, – мама додала газу, і мене трохи втиснуло в сидіння.

– Гаразд, – буркнув я.

І відразу потому світ перевернувся догори дригом, і пролунав жахливий гуркіт. Усе тривало не довше, ніж мить: спершу я сидів собі ззаду й будував хмарочос

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

у «Tower Blox», а тоді за якусь долю секунди повиснув на ременях безпеки, перехнябившись набік, а моя голова опинилася на траві. У голові якось дивно дзижчало, і, здалося, наче хтось заткнув мені вуха варениками. Звучить це безглуздо, але я добре пам'ятаю цю думку: «Здається, що в моїх вухах вареники». Щось було не так із пасажирським сидінням попереду: воно стояло криво, крім того, шкіряна оббивка луснула й ізсередини виліз поролон і пошарпані нитки. Краєм ока я помітив, що поруч зі мною щось рухається. Я ледь повернув голову й угледів біля себе велику блакитну бабку. Вона мала поламані крильця, але, здається, ще не усвідомила цього, бо силкувалася злетіти. Це вона так дзижчала, а зовсім не моя голова... Я геть не втямив, що сталося, і навіть не глянув у мамин бік, лише на траву біля своєї голови, бо мене страшенно здивувало, що трава раптом опинилася за вікном автомобіля й у його середині. Тим більше, що вікно досі було зачиненим. І лише тоді я здогадався, що наша машина з'їхала з дороги й перекинулася набік. Мені нічого не боліло, анічогісінько. Тоді я не відчував болю, а пізніше, у лікарні, уже так. Я намагався роздивитися бабку біля свого вуха – вона була величезна. Задер голову, яка здалася мені напрочуд важкою, і спробував дужче відхилитися. «П'ятсот метрів прямо», – сказав GPS жіночим голосом.

А тоді все згасло.

* * *

Мене звуть Лукаш Борський, мені дванадцять років. Народився я у Варшаві, а тепер мешкаю в Бжегу –

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

невеличкому містечку біля моря, неподалік від Каменя. Та я сподіваюся, що це триватиме недовго, і я або повернуся до свого варшавського дому, або ніщо більше не матиме значення. Усе залежить від того, чи вдасться нам здолати Кривавця, зачаєного в його срібному світі за синіми дверима кімнати номер 18 на другому поверсі пансіону «Високий Берег» на вулиці Пісковій, 3, що в Бжегу, і звільнити тітку Агату. Навіть не стільки нам – хоча Блішка, Моніка й Кролик мені допомагають – а мені самому. Бо це моя провина, що Кривавець дістанеться до нашого світу, і передусім мені доведеться з ним позмагатися. А часу залишилося дуже мало…

Та якщо не вдасться нам, то, може, вийде в когось із вас, тому, хто прочитає цю історію, у якій розповідається про кілька тижнів дивної, сірої осені та події, які сталися в невеличкому сонному приморському містечку після закінчення сезону. А передусім – не забувайте! – ніколи не стукайте у двері надто довго! Бо навіть якщо виявиться, що за ними нікого немає, то вам усе-таки хтось може відчинити. І тоді те, що ви знайдете за цими звичайними дверима, напевно не буде звичайним, і не конче вам сподобається.

Та, може, краще я все розповім по черзі…

Ми потрапили в аварію. Несподівано на дорозі з'явився інший автомобіль, мама намагалася його об'їхати, проте їй не вдалося. Вона зачепилася за цю другу машину, лише трішечки, та цього виявилося досить, бо мама їхала дуже швидко, хоч і за всіма правилами. Наше «Ауді» закрутилося на дорозі, перекинуло-

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

ся й опинилося на узбіччі. Може, нічого б і не сталося, якби обіч виявилося поле, але там якраз було не поле, а галявина з деревом, у яке ми врізалися. Я намагався потім це відтворити, оту ситуацію на дорозі: звідки виїхав інший автомобіль, де стояло дерево і так далі. Мабуть, безглуздо отак про це думати, але я ніяк не міг себе пересилити. Бо досить було секунди, однієї-єдиної секунди, щоб цього не трапилося. Якби інша машина не виїхала до шосе. Якби мама їхала трохи повільніше. Якби там не було дерева. Якби ми виїхали на секунду раніше чи пізніше. Якби ми їхали відпочивати не до будиночка над озером, а в гори чи на море. Якби мама не взяла відпустку. Якби, якби, якби… Розумієте? Це була піраміда елементів, неначе вежа з детальок «Лего»: досить було, щоб одного забракло в основі – і все б розвалилося. Зрештою, коли я про це думаю, то розумію, що насправді більше було шансів, аби нічого не сталося, аніж навпаки. І про це неможливо не думати.

Але сама аварія виявилася не такою вже й жахливою. Найгірше було попереду.

Перші кілька тижнів я провів в одній лікарні, наступні півроку – в іншій. Ніхто не розповідав мені, що сталося з мамою – я лише довідався, що вона в іншій лікарні, і що стан її дуже тяжкий. Що це означало? Дізнатися про щось було годі. Я лежав нерухомо на великому металевому ліжку з різними мотузками й тягарцями, до яких прив'язали мої ноги. Ходити я не міг, і мені зробили кілька операцій. Першої я не пригадую, бо коли прокинувся в лікарні, все було позаду. Але згодом зробили ще дві. Лікарі розпитували мене про батька,

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

дідуся, бабусю, про якихось рідних, але в нас не було жодних родичів. Я лише знав, що мамина мама, тобто моя бабуся, померла відразу після мого народження, а дідусь іще раніше. Спершу мене перевідували мої однокласники. Пйотрек, Кшисек і Пшемек. Одного разу прийшла Дагмара, з якою я сидів на англійській. Згодом приходив лише Кшисек, та за кілька місяців він теж перестав мене навідувати. Раз на тиждень приходила хіба що наша сусідка, пані Цибульська, яку мама називала Цибулькою, звісно, лише тоді, коли та не чула. Вона залишалася зі мною вечорами, коли мамі доводилося піти на якусь ділову зустріч. Пані Цибульська тихенько схлипувала біля мого ліжка й приносила мені компоти, хоча їх якраз у лікарні давали, та ще й дуже непогані. Я б волів «Марс» чи «Снікерс», але до такого вона не додумалася, а мені було ніяково прохати. Лише під час третіх відвідин Цибулька сказала, що мама через оту аварію заснула й не може прокинутися. Я геть нічого не розумів, бо хіба можна спати так міцно, щоб не прокидатися, коли тобі горлають у вухо чи термосять за плече? Тоді мені здавалося, що лікарі просто не вміють добряче трусонути. Мене це дуже дратувало, до того ж, весь час боліли ноги й спина, і я часто плакав. Я розумів, що вже завеликий, аби рюмсати, але нічого не міг вдіяти, бо мені постійно хотілося плакати.

Усе це тривало дуже довго принаймні так мені здавалося. Дні розтягувалися, наче жуйка. Через кілька місяців я отримав інвалідний візок, у якому міг їздити лікарняним коридором, а тоді почалися фізіотерапевтичні процедури. Мої ноги страшенно схудли від без-

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

кінечного лежання, і я мусив заново вчитися на них ходити. Це було дуже нелегко та ще й жахливо боляче: виявилося, що після операції моя ліва нога коротша, ніж права, а крім того, ліве коліно майже перестало згинатися, бо обидві ноги я поламав під час аварії об пасажирське сидіння, яке сила удару видерла з підлоги «Ауді». Отож ноги виявилося нелегко поскладати. Проте негнучке коліно не настільки мені заважало, як струм усередині. Мабуть, ви не знаєте, про який струм мені йдеться. Коліно весь час боліло, неначе всередині іскрив струм – то сильніше, то слабше. Але він не зникав навіть на мить. І я уявляв собі це так: неначе в коліні повно розірваних кабелів, позбавлених ізоляції. Між ними пролітають іскри, відбуваються замикання, а якщо зробити необережний рух – ударить блискавка. Не знаю, як усе це спало мені на думку, але так я відчував свій біль у лікарні. І навіть розповідав про це своєму лікареві. Той сказав, що пацієнти часто уявляють собі щось таке. Завдяки цьому їм легше впоратися з болем, легше його опанувати, бо тоді керуєшся логікою. Не знаю, як виглядає моє коліно всередині, які там нервові з'єднання й таке інше. Отож я й не знаю, чому мені боляче, і що саме болить. Та коли я уявляю біль, як електричний струм, а нерви як жмути кабелів, то менше боюся, бо ж знаю, як працює струм, що викликає замикання, приблизно знаю, скільки це може тривати та якими будуть наслідки. Зрештою, лікар пояснив, що в певному розумінні таке порівняння слушне, бо за передачу болю до мозку теж відповідають електричні імпульси. Якась дівчинка, що її він лікував

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>

раніше, уявляла собі, що біль – то вітер. Коли їй дуже боліло – то був ураган, а коли менше – лише легенький вітерець. Але я цього не міг зрозуміти, адже коліно замале, щоб у ньому міг розгулятися вітер.

Отже, було боляче. Але я робив вправи, як мені й наказували, і перестав так багато плакати, бо розумів: що швидше я знову навчуся ходити, то швидше зможу піти побачити маму й нарешті її розбудити.

Я лише дивувався, що лікарі не можуть виростити мені нову ногу, ну, розумієте, клонувати. Я дуже люблю фільми й книжки, у яких описано, як діє генетична інженерія. І взагалі вирішив, що коли виросту, то стану генетиком і створюватиму нових неймовірних істот, наприклад, літаючих жираф або черепах, котрі бігатимуть швидше за гепарда. І, звісно, працюватиму над тим, щоб люди не хворіли й не старіли, бо все залежить від генів. Якщо по телебаченню показують стільки фільмів і програм про генетично модифікованих людей, тварин і рослини, чому ж тоді лікарі не можуть зробити мені нову ногу? Це ж так просто, точно простіше, ніж клонувати динозаврів у «Парку Юрського періоду», бо ж нога значно менша від, приміром, такого собі тиранозавра. Звичайно, я пропонував таке в лікарні, але ніхто мене не слухав.

Минули різдвяні свята, а тоді й Новий рік. Почалися зимові канікули, та вперше в житті мені було байдуже, бо я однаково не ходив до школи. Я вчився в лікарні, а вчителька, яка приходила майже щодня на кілька годин, питала мене й загадувала нові уроки. Коли розтанув сніг, і на гілках дерев за вікнами з'явилися перші

Купить книгу на сайте kniga.biz.ua >>>